

Nr 621

Av herr Björkman m. fl., om sänkning av fastighetsskatten, m. m.

(Lika lydande med motion nr 521 i Första kammaren)

Från högerpartiets sida har sedan lång tid tillbaka hävdats, att garantibeskattningen av fastighet borde upphöra. Denna skatteform är unik för vårt land. Den överensstämmer icke med de principer på vilka vår beskattning i övrigt bygger. Skattskyldig som på grund av låg skuldsättning eller i övrigt gynnsamma förhållanden får en god inkomst av sin fastighet drabbas icke alls av garantiskatten. Denna drabbar i stället skattskyldig som har hög skuldsättning, som på grund av sjukdom eller eljest nedsatt arbetsförmåga inte kunnat utvinna så gott resultat av fastighetens skötsel eller som på grund av ogynnsamma konjunkurer — för en jordbrukares del olämpliga skördeförhållanden — eller eljest olyckliga omständigheter fått en låg inkomst av sin fastighet. Garantiskatten står alltså i direkt strid med skatteförmågeprincipen. Det vore därför en rättvis åtgärd att avskaffa garantiskatten.

Då repartitionstalet för den kommunala fastighetsbeskattningen genom beslut av 1953 års riksdag sänktes från 5 till 4 %, godkändes ett uttalande i propositionen att detta vore att betrakta »som ett led i en successiv avveckling av garantiskattesystemet». År 1957 underströks ytterligare angelägenheten av att fastighetsbeskattningen avvecklades så snart förutsättningar därför föreläge.

Tiden är nu enligt vår mening mogen att fullfölja avvecklingen av fastighetsbeskattningen eller i vart fall att gå ett steg ytterligare på väg mot en sådan avveckling. Den nuvarande ordningen innebär att de i inkomsthänseende sämst ställda fastighetsägarna får betala kommunalskatt på ett högre skatteunderlag än som motsvarar den verkliga inkomsten och att övriga fastighetsägare liksom andra skattebetalare därigenom får en i och för sig icke motiverad lättnad. En utjämning härutinnan är ytterst önskvärd. Att märka är nämligen att de fastighetsägare som nu drabbas av effektiv garantiskatt reellt sett får betala kommunalskatt efter en i många fall väsentligt högre skattesats än den nominella. Att på dessa skattedragares bekostnad hålla utdebiteringen nere kan förvisso icke betraktas som någon gemensam kommunal angelägenhet.

En väsentlig förutsättning för fastighetsskattens avskaffande är att man samtidigt därmed vidtager åtgärder med avseende på fördelningen av före-

lagens kommunala skatter i de fall då företagen bedriver sin verksamhet inom flera kommuner. Såsom vi från vår sida framhöll redan i samband med sänkningen av repartitionstalet från 5 till 4 %, innebar detta att fastighetskommunerna fick en minskad andel av den skatt som sådana företag hade att erlagga. De gällande fördelningsreglerna är nämligen uppgjorda med utgångspunkt från att fastighetskommunen i första hand skulle såsom skatteunderlag få tillgodoräkna sig inkomst av fastighet intill dess inkomsten översteg 5 % av taxeringsvärdet. Så länge nuvarande fördelningsregler bibehålles, bör därför den kompletterande bestämmelsen införas att fastighetskommunerna — i den mån inkomsten därtill förslår — skall få tillgodogöra sig inkomst motsvarande 5 % av taxeringsvärdet, innan ytterligare fördelning av inkomsten äger rum.

Särskild uppmärksamhet har ägnats kommuner med ett betydande antal s. k. sommarstugor. Det är också angeläget att dessa kommuner inte åsamkas stora kostnader för sommarstugorna utan att erhålla ersättning härför. Ersättningen bör emellertid icke givas formen av en beskattning som icke motsvarar inkomsten å sommarstugorna. I stället bör ett avgiftssystem tillämpas. Där sålunda kommunen exempelvis anlägger vatten- eller avloppsledningar till gagn för vederbörande ägare, bör kommunen tillgodogöra sig ersättning härför dels i form av en lämpligt avvägd grundavgift, dels i form av en avgift i förhållande till det årliga utnyttjandet av anläggningarna. På motsvarande sätt bör kommunen, där den för dessa sommarvästares räkning anlägger vägar och gator — och detta alltså ej sker genom bildande av en särskild vägförening — med tillämpande av särskilda gatu-kostnadsbestämmelser skaffa sig ersättning för sina verkliga kostnader i detta sammanhang.

Därest vad här sagts bleve beaktat, borde en total avveckling av fastighetsskatten kunna ske utan nämnvärda störningar i kommunernas ekonomi.

Såsom ovan anförts underströk 1947 års riksdag att fastighetsskatten borde avvecklas så snart förutsättningar därför föreläge. Diskussionen vid denna tid utgick närmast från att förslag om avveckling skulle föreläggas 1961 års riksdag. Så har icke skett. En avveckling är emellertid alltjämt lika angelägen. För att underlätta en sådan är det enligt vår mening lämpligt att nu ta ett ytterligare steg däremot genom att sänka repartitionstalet. Vi förordar för vår del, att detta tal sänkes från 2,5 till 1,5 %.

I samband härmed bör en provisorisk ändring göras av fördelningsreglerna i det fall inkomst av viss fastighet skall beskattas i flera kommuner. Denna ändring bör i enlighet med vad vi ovan anført gå ut på att fastighetskommunen i första hand får tillgodogöra sig för beskattning inkomst upp till 5 % av taxeringsvärdet.

Vi hemställer därför,

- 1) att riksdagen måtte besluta dels att repartitionstalet för den kommunala fastighetsbeskattningen skall från och

med ingången av 1965 sänkas till 1,5 procent, dels att gällande fördelningsregler beträffande inkomst av fastighet som beskattas i flera kommuner skall grundas på att fastighetskommunen i första hand skall få tillgodoräkna sig all inkomst av fastigheten intill dess denna överstiger 5 procent av taxeringsvärdet; samt

2) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningsändring.

Stockholm den 26 januari 1963

Folke Björkman

Eric Nilsson

Leif Cassel

i Svalöv